

Skötselplan för Åsvikelandets naturreservat

Fastställd 1996
Länsstyrelsen i Östergötlands län

Skötselplan för Åsvikelandets naturreservat.

Skötselplanen gäller utan tidsbegränsning. En översyn bör göras senast om 10 år för att bedöma behovet av revidering.

Skötselplanen har upprättats 1995 av Länsstyrelsen i Östergötlands län.

Planförfattare har varit Bo Gustafsson.

Fältarbetet har till största delen utförts av Sören Pettersson , Skogsvårdsstyrelsen.

Innehållsförteckning

Allmän beskrivning

	Sida
Administrativa data	3
Grund för beslut och syfte	4
Grund för beslut	4
Syfte	4
Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden	
Naturförhållanden.....	3
Kulturhistoriska förhållanden	5
Mark- och vattenanvändning	6
Tillgänglighet	6
Anordningar för friluftslivet.....	7
Slitage och störningskänslighet	7
Information	7
Litteratur	7

Plandel

Disposition och skötsel av mark och vatten	
Övergripande mål	8
Generella riktlinjer.....	8
Uppdelning av skogsmark.....	8
Detaljbehandling av skötselområden	9-15
Faunavård, jakt och fiske.....	15
Vattenområden.....	15
Anordningar för rekreation och friluftsliv	
Övergripande mål.....	16
Generella riktlinjer.....	16
Åtgärder.....	16

Vandringsleder	16
Vägar	16
Renhållning	16
Eldning	16
Vindskydd	17
Tillgänglighet	17
Information	17
Utmärkning av reservatsgräns	17
Tillsyn	17
Uppföljning	17
Revidering av skötselplanen	17
Finansiering av naturvårdsförvaltningen	
Kostnadsfördelning mellan stat och markägare	18
Bilagor	
1. Topografisk karta	
2. Skötselplanekarta	
3. Anordningar för friluftslivet	
4. Ekonomisk utredning	

Allmän beskrivning

Administrativa data

Se reservatsbeslut!

Grund för beslut, syfte och föreskrifter

Se reservatsbeslut!

Översiktliga beskrivningar av befintliga förhållanden.

Naturförhållanden

Geologi och topografi

Terrängen inom reservatsområdet är mycket småkuperat och erbjuder en rik växling mellan bergshöjder och av lösa jordarter och leror täckta dalsänkor. Områdets topografi bestäms i stort av en mot sydost svagt sluttande urbergsplatta som är genomskuren av långa smala dalar.

Topografin är till stor del ett resultat av landisarna med utpräglade stöt- och läsidor. Urberget är genomdraget av sprickor av vilka en del fyllts med magmatiska bergarter t.ex. diabas. Diabasgångar finns vid Kråkvik, Udden, Stora Gärdet och vid Ollondalen. Kambrisk kalksten finns vid bl.a. Fjärden och Halkgärdet.

Urberget innehåller en mängd olika bergartskomponenter vanliga är gnejser och grönstenar.

De lösa jordarterna förekommer som svallad morän.

Inom området finns såväl glaciala som postglaciala leror och de är till största delen idag uppodlade.

Vegetation

Åsvikelandet domineras av skog. I huvudsak är det hållmarkstallskog som i de inre delarna avverkats hårt under 1960-1970 talen. De strandnära skogarna är betydligt äldre och ofta urskogsliknande. Den äldre tallskogen är beroende på de magra hållmarkerna ganska kortvuxen och träden är i regel ganska klena.

Norr om Ollondalen finns ett ca 20 hektar stort brandfält som idag är bevuxet med 20-30 årig björk.

I fält- och bottenskiktet märks arter som bergssyra, korsört, fetknopp, tulkört, kruståtel, fårsvingel, renlav, olika bägarlavar, raggmossa, kvast- och levermossor. Mer ovanliga arter som påträffats är knärot, vit fetknopp, vårtåtel, surbjörnbär och bergglim.

Fuktig skogsmark har en mycket sparsam utbredning. En del av dessa har tidigare varit odlade men är nu bevuxna med främst blandskog. På några ställen finns mindre våtmarker av varierande typ. Här kan nämnas några mindre vanliga arter som kalla, vitag, dystarr, hjortron, småsileshår, hästsvans och brudborste.

Lövskog, främst ek och asp, förekommer endast sporadiskt i större sammanhängande bestånd och ingår i regel i de nu hävdade betesmarkerna. En del av dem har hagmarkskaraktär. Exempel på sådana lövskogar finns vid Ollondalen, Långviksängen, Röholmen och vid Nässveden. Här dominerar i fältskiktet våra vanliga lundväxter som kovaller, smörblomma, teveronika, nattviol och blåsippa. Några mer ovanliga arter som påträffats är ängsskära, smånunneört, korskovall, löktrav och sträv nejlikrot.

De hävdade betesmarkerna i de centrala delarna av reservatet hyser en ganska artrik flora med arter som brudbröd, solvända, ärenpris, backlök, småborre m fl.

Några välhävda havsstrandängar finns bl. a. vid Ollondalen, Långviken och vid Breviken. Här märks arter som strandkrypa, gulkämpar, havssälting, trift, kustarun och ormtunga. Mer ovanliga strandnära växter som påträffats är tagelsäv, knutarv, klibbglim, bunge, dvärgarun och strandrödtoppa.

Djurliv

Den lägre faunan är inte systematiskt inventerad men spridda noteringar finns. Man kan anta att den stora mängden död ved speciellt inom de strandnära delarna ger goda förutsättningar för ved- och barklevande skalbaggar.

Insprängda här och var finns en del grova ekar med "mulmbildning" och här har bl.a. läderbaggen noterats.

Den relativt rika örtfloran och förekomsten av mycket bryn och övergångszoner ger möjligheter till ett rikt insektsliv. Bland insekterna har noterats aspfjäril, rödfransad

björnspinnare, allmän bastardsvärmare och appollofjäril. På Åsvikelandet och i angränsande områden observeras appollofjärilen årligen och är f.n. den enda kända lokalen i länet.

Under 1988 blev den blåvingade gräshoppan funnen på de yttre delarna av Åsvikelandet. Tillsammans med Kvädö och Åsvikelandet har denna art tidigare endast på fastlandet påträffats i Bohuslän.

När det gäller reptilerna finns observationer av vanlig snok, hasselsnok, huggorm, kopparödla och skogsödla.

Fågellivet inom reservatet är typiskt för ett skärgårdsområde som detta. Förekomsten av många vikar och fjärdar gör området till ett värdefullt rastnings- och häckningsområde för många sjöfåglar. Gravänder häckar årligen vid det grunda vattenområdet mellan Örvarp och Torrö.

Området hyser en relativt god skogsfågelstam med både tjäder och orre. Inom området uppträder regelmässigt havs- och kungsörn samt berguv. Under 1992 utfördes en inventering av nattskärren och det visade sig att revirtätheten här var lika hög som på Öland. Den mindre hackspetten observeras årligen.

Älg och råddjur är mycket talrika. I övrigt normal förekomst av våra vanliga däggdjur.

Kulturhistoriska förhållanden

Vid Fjärden(i sydöstra delen av reservatet) finns gravar i form av rösen och stensättningar från bronsålder - järnålder, troligen efter fångstfolk som säsongsmässigt nyttjat området för jakt och fiske.

Fornborgen vid Breviken är en bevakningsborg som troligen hör ihop med krigsflottans organisation under järnålder - medeltid.

Då fanns också en farled vid Stäket mellan Åsvikelandet och Kolmosö, vilken kunde kontrolleras genom spärrande stenkonstruktioner. Denna lämning är än idag väl synlig.

Utmed Åsvikelandets östra strand finns hamnlägen, däribland Munkhamn, vilka använts som natthamnar för fartyg som seglat på den viktiga skärgårdsleden utmed ostkusten.

Inom hela reservatet där mark- och odlingsförhållandena varit gynnsamma finns spår av odlingar. I början av 1900-talet var 100-200 personer bosatta på Åsvik. Många var dagsverkare på Åsvik. Ett antal torpruiner vittnar om denna tid ex Fjärdholmen, Markens Udde, Ugglebo, Kråktorpet och Nässveden.

Mark- och vattenanvändning

På de inre delarna av reservatet bedrevs under 1960 - och 1970 talet ett storskaligt skogsbruk. Stora arealer slutavverkades. Idag finns här 20 - 30 åriga ungskogar av främst tall med ett ganska stort lövinslag. Reservatets östra delar samt strandnära partier hyser äldre naturskogsliknande barrskogar. Skogsvärdet är inom dessa senare områden inlöst och skogen kommer här att lämnas för fri utveckling.

Åkermarken inom de centrala delarna brukas f n för vallproduktion. Vissa partier har under senare år blivit omställningsmark och dessa betas nu tillsammans med omgivande naturbetesmarker. I reservatets centrala delar Brevik-Hökdalen-Långviken betas f. n. all naturlig betesmark. Stora röjningsinsatser utfördes här under 1994. Bete och betestryck regleras i ett separat skötselavtal. Lantbruket drivs av ägaren till Åsviks Säteri.

Ett 20-tal bebyggda tomter finns inom området. De omfattas inte av reservatet. Fyra åretrunt boende familjer finns f n och de är bosatta vid Brevik, Ollondalen, Sjösveden och Stensveden.

Ytterligare en bostad för åretruntboende är under uppförande vid Kråkvik. Övrig bebyggelse är fritidsbostäder.

Vattenkvaliteten kring reservatet är mycket god och stora delar av vattenområdet utgörs av produktiva grundbottnar som är viktiga reproduktions- och uppväxtlokaler för fisk. Här kan nämnas att vattenområdet mellan Torrö och Åsvikelandet redan 1962 utvaldes som ett referensområde för marinbiologiska undersökningar.

Området bedömdes då och även i framtiden vara ovanligt opåverkat av vattenföroreningar o dyl. "För forskningen är det förenat med stora svårigheter att finna dylika områden och det är av stor vikt att det får bevaras i så opåverkat skick som möjligt." (Skrivelse från SNV till Konungen 1972)

Regeringen gav 1992-06-18 Torrö byalag tillstånd, att utöver anläggande av en traktorväg genom Torrö och Åsvikelandets naturreservat, även anlägga en vägbank och en bro från Kolmosö till Torrö. Vattendomstolen har gett sitt tillstånd till detta, någon miljökonsekvensutredning gjordes aldrig. Projektet beräknas vara slutfört under 1996.

Fiskevattnen är utarrenderade till en yrkesfiskare på Skogsholmen, Erik Gunnarsson.

De långa oexploaterade stränderna och de två vandringsleder som är anlagda lockar många fritidsfiskare.

Jakten är delvis utarrenderad. Reservatet hyser en mycket god älg - och rådjursstam.

Tillgänglighet

I regeringsbeslutet om "Torrövägen" krävs att det skall finnas en vägbom vid Utterkärr (viltvattnet). Flertalet besökare kommer med bil. Iordningställda parkeringsplatser finns vid Utterkärr och vid Storängen.

För den enskilda vägen mellan Åsvik och Utterkärr utgår f n såväl statligt som kommunalt bidrag. I slutet på 1970- talet skedde en ombyggnad av denna väg. Delvis finansierades denna ombyggnad med medel från vårdanslaget. Vägvisning till reservatet finns från Åsviks gård.

Vid Västra Stäket och vid Långviken finns skyddade och djupa natthamnar för båtfortöjning.

Anordningar för friluftslivet.

Två "sopmajor"finns. De är belägna vid Västra Stäket och vid Långviken. Parkeringsplatser finns strax öster om Storängen och vid Utterkärr. Härifrån utgår två vandringsleder. Båda är 6 km långa.

Slitage- och störningskänslighet.

I reservatsbeslutet sägs att området under hänsynstagande till det befintliga växt - och djulivet skall vara tillgängligt för friluftslivet.

Visst slitage av lavfloran kan märkas i båtvikar och efter vandringlederna. Störningskänlig fågelfauna finns inom reservatet.

Information.

Äldre informationsskyltar finns uppsatta vid parkeringsplatser och vid natthamnar.

Litteratur.

Lars-Åke Gustafsson. Botanisk Inventering av Östergötlands skärgård.

Förarbete till Smålands Flora. Stefan Kasselstrand

Länsstyrelsen Rapport nr. 1995 : 01. Hasselsnok, sandödlor och vattensalamander i Östergötland.

Länsstyrelsen skötselplan från 1976.

Länsstyrelsens Fauna- och Flora register.

Länsstyrelsen 1992. Inventering av nattskärar. Eva Siljeholm och Nina Eskilsson.

Länsstyrelsen 1995. De äldre segellederna i Östergötlands skärgård. Jan Eriksson.

Plandel

Disposition av mark och vatten

Övergripande mål

Enligt reservatsbeslutet är det övergripande målet för områdets skötsel följande: Bevara och förbättra livsbetingelsena för såväl urskogens- som det öppna kulturlandskapets växt- och djurliv.

Generella riktlinjer

Vägledande för skötsel av mark och vatten skall vara:

1. Bevara biotoper för hotade växt- och djurarter.
2. Vissa skogsområden skall lämnas för fri utveckling.
3. I områden där skogsbruk bedrivs skall träd lämnas för att nå sin biologiska mognad.
4. Det kulturpräglade och öppna landskapet skall bibehållas och hävdas. Speciell hänsyn skall tas till de naturliga betesmarkerna och till de hävdberoende arter som dessa hyser.
5. Bevara de goda och relativt opåverkade vattenområdena.

Uppdelning av skogsmarken

Skogsmarken har delats in i två zoner utifrån sin framtida användning.

Zon 1. Skogsmark, där det skogliga värdet är inlöst och där skogen för all framtid skall lämnas till fri utveckling.

Zon 2. Skogsmark, där skogsbruk kan bedrivas i normal omfattning.

För båda dessa zoner kan smärre justeringar avseende skötseln bli aktuell beroende

på förändringar i jordbruksdriften. I det fall betesdrift införes istället för den nu pågående vallproduktionen bör skogsbyn och angränsande lövskogar ingå i betet. Även av praktiska och av historiska skäl är det lämpligt att vissa skogsområden ingår i betesmarken.

Detaljbehandling av skötselområden

Zon 1. Areal 484 hektar

Beskrivning:

Zon 1. (område för fri utveckling)

Området utgörs av mosaikmarker där hållmarkstallskogen överväger. Tallskogen är ofta vindpinad och lågvuxen och innehåller relativt mycket död ved. Merparten av reservatets strandskogar ingår i detta område. Rena hälletor upptar en stor del av arealen. Området är ställvis kuperat med branter och bergskammar. I sänkorna finns bördigare skogsmark som är grandominerad med inslag av lövträd, speciellt av asp, björk och ek. Skogen är där i regel högvuxen.

Många av sänkorna har tidigare brukats antingen genom slätter, bete eller genom åkerbruk. Här och var kan man återfinna mycket grova ekar, oftast ihåliga som vittnar om ett öppnare landskap.

På de bördigare partierna mellan bergen finns ofta våtmarker av skiftande karaktär, såsom skvattrammyrar och kärrområden. Sumpskogar återfinns oftast i anslutning till våtmarkerna.

Inom området finns en del kulturlämningar i form av torpruiner och lagskyddade gravrösen.

Mål:

Naturskog. Inom dessa områden skall alla träd såväl levande som döda lämnas för att i efterhand övergå till ett naturskogstillstånd. Skogsbranden skall vara en naturlig del i detta förlopp.

Generella riktlinjer:

Inga skogliga eller andra åtgärder än vad som sägs i denna plan tillåtes.

Detaljanvisningar:

1. I det fall uttag av gagnvirke ändå skulle bli aktuellt vid ex stormfällning, eller av naturvårdsskäl ex frihuggning av grova och gamla ekar, dispens från Länstyrelsen för avverkning av vissa träd eller ledningsarbeten skall detta virke tillfalla staten.
2. För att gynna de växter och djur som är brandberoende skall vissa partier brännas.

Brandytorna bör vara i storleksordningen 10 hektar. Bränning skall ske i samråd med brandmyndigheten. Djur- och växtliv bör dokumenteras såväl före som efter bränningen.

3. Gränsmarkering (målning av träd) skall ske mellan zon 1 och övrig mark. Målning behöver dock inte ske där gränserna mellan de olika zonerna är tydlig ex. på fastigheten Åsvik 1:62, där vägen utgör gräns.
4. Dikning eller täckdikning är ej tillåten. Enda undantaget är viss dikesrensning som är nödvändig för att få tillräckligt fall från befintliga diken från zon 2 och 3.
5. Vid den s. k. "Torrövägen" från Utterkärr-Kolmosö är det förbjudet att efter Länsstyrelsens slutbesiktning (1996) utföra ytterligare förbättringsarbeten i form av breddgrusning, anlägga upplag, dika eller fälla träd.
6. Enligt reservatsbeslutet är det tillåtet att röja och avverka träd efter övriga vägar inom zon 1 i den mån det behövs för framkomligheten. Avverkade träd skall lämnas att multna.
7. Mindre ännu öppna kulturmarker får användas som viltåkrar som ex. vid Ollondalen och vid Långviken. Träd och buskar får dock inte avverkas utan dispens från Länsstyrelsen.

Zon 2. Areal 622 hektar

Beskrivning:

Zon 2 (område där skogsbruk får bedrivas)

Se beskrivning sid 6 " Mark- och vattenanvändning "

Mål:

Vägledande vid skötseln av dessa skogsområden skall vara att skapa en varierande och tilltalande miljö för växter och djur. Biologiskt mogna träd och död ved skall finnas över hela området. Med tanke på det rörliga friluftslivet skall skogliga åtgärder som negativt kan påverka landskapsbilden ägnas speciell uppmärksamhet.

Generella riktlinjer:

Vid skötseln och brukandet av dessa områden gäller utöver denna skötselplan de föreskrifter som finns i skogsvårdslagens 30 § om naturvårdshänsyn.

Detaljanvisningar:

Skogsbruksåtgärder får utföras enl. gällande skogsvårdslagstiftning. För närvarande gäller följande:

1. Plantering, sådd och markberedning för skogsproduktion får ske inom zon 2, med undantag av de gamla torpmiljöerna. Markberedning skall ske på ett skonsamt sätt. Markberedning ej får ske som hyggesplöjning. Dikning får endast utföras som skyddsdikning. (Skyddsdikning syftar till att tillfälligt ersätta den dräneringsförmåga det avverkade beståndet haft) Dikesrensning bör undvikas.
2. Skogsbruksåtgärder som kan skada naturmiljön får inte utföras inom sådana mindre mark- eller vattenområden som utgör livsmiljö för utrotningshotade djur- eller växtarter eller som annars är särskilt skyddsvärda. (§19 b i Biotopskyddet) Sådana områden skall utmärkas av Skogsvårdsstyrelsen.
Ex. på sådana områden är: brandfält, äldre naturskogsartade lövbestånd samt ädel-lövbestånd, ravinskogar, urskogsartade barrbestånd, ädellövsumpskogar och ört-rika sumpskogar, alkärr, gamla hassellundar, källor med omgivande våtmarker och myrholmar och ras och bergbranter.
(Under sommaren 1995 utfördes en Nyckelbiotopsinventering i Östra Eds socken som berör zon 2 i Åsvikelandets naturreservat.)
3. Gödsling och kalkning får inte ske.
4. Äldre löv- och barrträd skall lämnas till biologisk mognad inom varje område.
5. Torra och döende träd skall i regel inte avverkas. Död ved skall finnas i alla utvecklingsstadier. Enstaka vindfällan lämnas. Lågväxande buskar sparas regelmässigt.
6. Riståkt bör inte ske på de magra hållmarkerna.
7. Vid avverkning skall alla träd lämnas orörda som utgör boplats för sällsynta fåglar. Likaså skall ihåliga träd lämpliga som boplats för hålbyggande fåglar och andra hålbyggande arter sparas. Ett tillräckligt stort område bör lämnas kring boplatsen. Spelplatser för tjäder får ej slutavverkas.
8. Alla virkestransporter skall ske på sådant sätt och på sådan tid att körskadorna undviks.
9. Vid anläggning av nya bestånd skall variation eftersträvas såväl vad det gäller trädslag som ålder. Slutavverkningsytorna bör inte vara större än 5 hektar. Föryngringsytorna bör inte heller upptagas kant i kant förrän angränsande skog nått minst 1,3 m:s höjd. Självföryngring bör vara den naturliga föryngringsmetoden.
10. Det är förbjudet att så eller plantera för trakten främmande trädslag.

Zon 2:1 (Hållmarkstallskogar) Areal 530 hektar

Beskrivning:

Hällmarkstallskogar och andra bergiga partier dominerar detta område. Här bedrevs ett ganska hårdhänt skogsbruk på 1960 - 1970 talet. Resultatet av detta är idag stora ungskogar i 20 - 30 års åldern, bestående av främst tall.

Lövinblandningen, främst björk, är förhållandevis stor. Skärmar och fröträd av tall är i viss utsträckning kvarlämnade.

I övrigt består området av ett mosaiklandskap med stora hällmarksområden, genomkorsade av dalsänkor. Dalsänkorna är av skiftande karaktär, ibland försumpade och ibland blandskog med hög skoglig bonitet.

Mellan bergsformationerna är mindre skvattramossar vanligt förekommande.

Mål:

Barrskog med stor lövinblandning.

Härutöver gäller de generella riktlinjer som anges under zon 2. sid 9.

Detaljanvisningar:

Utöver vad som sägs under detaljanvisningar zon 2 skall vid alla avverkningar minst 10 st grova träd sparas per hektar för att nå sin biologiska mognad.

Zon 2:2 (Blandskogar) Areal 73 hektar**Beskrivning :**

Blandskog på ganska bördig mark. Det dominerande trädslaget är gran. Ett ganska stort inslag finns dock av asp, björk och ek i varierande ålder. Yngre granplanteringar finns inom området.

Till stor del har dessa områden tidigare hävdats i någon form, antingen genom slätter eller bete. En del mindre åkrar som nu är igenplanterade förekommer.

De naturvärden som finns inom denna zon består oftast av äldre lövträd av asp och ek.

Mål:

Blandskog med stor lövinblandning.

Detaljanvisningar:

Vid alla avverkningar skall minst 10 grova träd sparas per hektar för att nå sin biologiska mognad. Grova ekar frihugges.

Zon 2:3 (Sumpskogar) Areal 19 hektar**Beskrivning:**

Sumpskogar av skiftande karaktär såsom fuktiga - blöta granskogar, lövkärr, skvattramossar och helt öppna mossar.

Mål:

Normalt skogsbruk. Blöta områden lämnas för fri utveckling (SVL och NVL).

Detaljanvisningar:

Se detaljanvisningar under zon 2 sid 11 och 12 !

Zon 3. (Kulturmärker) Areal 179 hektar**Uppdelning av kulturlandskapet:**

Kulturmärkena, zon 3, har delats in i två olika underavdelningar beroende på dess framtida hävd och status.

1. Åkermark som av naturvårdsskäl bör hållas öppen.
2. Naturlig betesmark och smärre skogsområden som ingår, eller beräknas ingå i betesfällor. Här ingår även gamla torpmiljöer.

Mål:

Bibehålla den öppna åkerarealen med sina torpmiljöer, naturbetesmarker, lövskogsklädda åkerholmar och skogsbryn.

Generella riktlinjer:

Målet uppnås genom att bibehålla ett traditionellt jordbruk genom spannmålsodling, extensivt bete eller som nu vallproduktion och bete.

Speciell uppmärksamhet skall riktas mot lövskogsklädda åkerholmar, alleer, stenmurar, odlingsrösen, småvatten, källor, strandängar och skogsbryn (Biotopskyddet 19a). Genom aktiva åtgärder i form av röjningar, betesputs och bete kan dessa miljöer ytterligare förbättras.

Detaljanvisningar:

1. Enligt reservatsbeslutet får plantering och sådd ej ske utöver vad som anges i denna skötselplan. Härvid skall gälla att plantering eller sådd för skogsproduktion ej får ske inom zon 3 utan Länsstyrelsens medgivande.
2. Traditionellt jordbruk i form av plöjning, gödsling, sådd av grödor, kalkning, slätter etc är tillåtet på den nu uppodlade åkerarealen (zon 3.1).
3. Kemiska och biologiska bekämpningsmedel får användas på åkermarken zon (3:1) men skall då nyttjas med stor försiktighet. Vid en ev. besprutning bör en zon mot skogsbryn motsvarande en sprutbredd lämnas obehandlad.
4. För att lägga igen och täckdika nu öppna diken fordras länsstyrelsens tillstånd. I övrigt får dikesrensning och lagning av äldre täckdikessystem ske.

5. Vid stängseldragning för bete skall alltid stängslet dragas in en bit i angränsande skogsmark.
6. Vid avverkning och röjning i åkerholmar och skogsbryn skall lövträd gynnas. Ek och andra trädsolitärer huggs fria.
7. De gamla torpmiljöerna skall hållas öppna.

Zon 3:1(Öppen åkermark) Areal 102 hektar

Beskrivning:

På all öppen åkermark odlas idag vall. Gödsling sker genom spridning av naturgödsel från Åsviks säteri. En del av åkermarken är idag omställningsmark och här sker ett extensivt bete. Planer finns att ta ytterligare åkermark ur bruk.

Mål:

Öppen åkermark med traditionell skötsel.

Detaljanvisningar:

Se detaljanvisningar för hela zon 3! Vid en ev. nedläggning av det traditionella åkerbruket bör åkrarna årligen slås eller betas.

Zon 3:2 (Naturlig betesmark) Areal 77 hektar

Beskrivning :

Området är omväxlande till sin karaktär och innehåller såväl partier med bergbundna kullar bevuxna med tall och ek, som öppna betesmarker av varierande art, såsom torrängsbackar och strandängar. Lövskogszoner och åkerholmar mellan åker och skog kompletterar bilden av ett varierande odlingslandskap.

Mer öppna betesmarker finns vid Brevik och vid Ollondalen. En del av dem är tidigare gödslade. Smärre nu igenvuxna åkertegar finns insprängda i den naturliga betesmarken. Tuvtåtel och vekeåker är vid ex. Ollondalen och Brevik besvärade. Norr om Kråkvik finns en stor havsstrandäng, idag ohävdad och bladvassbevuxen. Tillsammans med angränsande slättevall utgör detta område en potentiell rast- häkningsplats för hävdberoende våtmarksfåglar.

En del av den naturliga betesmarken har nyligen restaurerats. Under 1994 tecknades ett skötselavtal (bil 2.) som reglerar betestryck och röjningsinsatser.

Mål:

Bibehålla och förbättra förutsättningarna för ett hävdberoende växt- och djurliv.

Detaljanvisningar:

Se detaljanvisningar för hela zon 3 samt följande!

1. Viss avverkning och röjning bör ske.
2. Gamla torpmiljöer hålls öppna.
3. På de fuktiga marker där veketåg och tuvtätel är besvärande sker betesputsning.
4. Utökat bete på främst strandängarna.

Faunavård, jakt och fiske

1. Skogliga och andra arbetsföretag skall utföras under sådan tid på året och på sådant sätt att risken för allvarliga störningar för faunan blir så liten som möjligt.
2. Enligt reservatsbeslutet får inplantering av för trakten främmande djurart ej ske. Detta gäller även fisk.
3. Inom hela reservatet är det förbjudet att utan Länsstyrelsens tillstånd bygga s. k. jakttorn. Inom zon 1 är det ej heller tillåtet att hugga siktgator.
4. Upplåtelse för korttidsjakt får ske som uppsiktsjakt, vilket innebär att en jaktvärd alltid deltar.
5. Fisket får utarrenderas för yrkesfiske. Redskap får dock inte sättas så att möjligheterna för båtfarare och det rörliga friluftslivet avsevärt försvåras.

Vattenområden

Med tanke på den förhållandevis goda vattenkvaliteten kring reservatet och för att denna skall bestå är det ej tillåtet att:

1. Anlägga fiskodling, kassodling eller liknande.
2. Anordna båttävlingar.
3. Anlägga bryggor, långtidsförtöja båtar eller lägga upp båtar för vinterförvaring.

Härutöver skall särskild uppmärksamhet riktas mot ev. näringsläkage från jord - och skogsbruk. (" Skötsellagen")

Anordningar för rekreation och friluftsliv

Övergripande mål

Syftet med reservatet är att bevara områdets landformer och bevara och förbättra livsbetingelserna för såväl urskogens djur som för det öppna kulturlandskapets växt- och djurliv. Reservatet skall under hänsynstagande till floran och faunan vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet.

Generella riktlinjer

Området skall vara tillgängligt för det rörliga friluftslivet under hänsynstagande till flora och fauna. Detta innebär att utöver information, P- platser, vindskydd, sopmajor och vandringsleder utförs inga åtgärder för att ytterligare förbättra tillgängligheten. Vad allmänheten i övrigt har att iakttaga framgår av reservatsbeslutet.

Åtgärder

Vandringsleder:

Två vandringsleder finns idag inom reservatet. Båda lederna utgår från P- platsen strax öster om Storängen. Lederna kan gås var för sig eller i ett sammanhang. Varje led är 6 km lång. Uppmålning och skyltning av lederna skedde under 1995. (Se karta bil 3)

Vägar:

I reservatsbeslutet sägs att vägen fram till Utterkärr skall hållas öppen för allmänheten. Övriga vägar kan markägaren stänga av för motorfordonstrafik. I det fall utdebitering av kostnader för vägunderhåll skulle bli aktuell får staten via vårdanslaget stå för en skälig del av kostnaden. Härvid skall en uppgörelse om fördelning ske. (Antingen en frivillig - eller laga förrättning.)
En ny vägskylt sätts upp i vägkorset Lilla Kalvö-Åsvikelandets naturreservat.

Renhållning:

Två "sopmajor" finns f. n. En vid Långviken och en vid Västra Stäket. Vid bebov kan ytterligare sopmajor sättas upp. Skötsel sker av Valdemarsviks kommun på entreprenad.

Eldning:

Enligt reservatsbestämmelserna för allmänheten är det förbjudet att elda annat än på särskild plats som är markerad med skylt. Vid de välfrekventerade båtvikarna Långviken och Västra Stäket och vid ev vindskydd i ordningställs på vardera stället en eldstad (med skylt)

Vindskydd:

Från kommuns sida har framförts önskemål om anläggande av några skärmskydd. Lämpliga platser för detta är Långviken, Västra Stäket samt i närheten av den västra parkeringsplatsen. Överenskommelse om detta har dock ej träffats med markägaren.

Tillgänglighet:

Inga ytterligare åtgärder behövs för att förbättra tillgängligheten.

Information:

Nya informationsskyltar sattes upp under 1995. Skyltarna är av två slag en traditionell reservatsskylt och en biotopskylt.

Efter vandringslederna kan upplysningsskyltar beskrivande olika naturföreteelser, historiska lämningar o. d. uppsättas.

Vid Skeppsgården finns planer att bygga en "Camp" för ekoturism. Om detta projekt kommer till stånd måste förmodligen information ske på såväl engelska som tyska. Denna information får då bekostas av de som driver denna anläggning.

Utmärkning av reservatsgräns

Nuvarande gränsmarkering är dålig och måste förbättras. Gränsmarkering skall ske enligt svensk standard. (SIS 03 15 22)

Tillsyn

Den löpande tillsynen sker av Länsstyrelsens förvaltningspersonal. Dessutom sker en viss tillsyn från sjösidan av den tillsynsman som bevakar angränsande fågelskyddsområden. F. n. behövs ingen ytterligare tillsyn.

Uppföljning

Dokumentation skall ske på följande sätt:

1. Utförda naturvårdsåtgärder skall dokumenteras, även kostnaderna skall framgå.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid en framtida revidering av skötselplanen.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad det gäller angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen skall däremot ses över vart 10:e år eller när parterna anser det påkallat.

Finansiering av naturvårdsförvaltningen

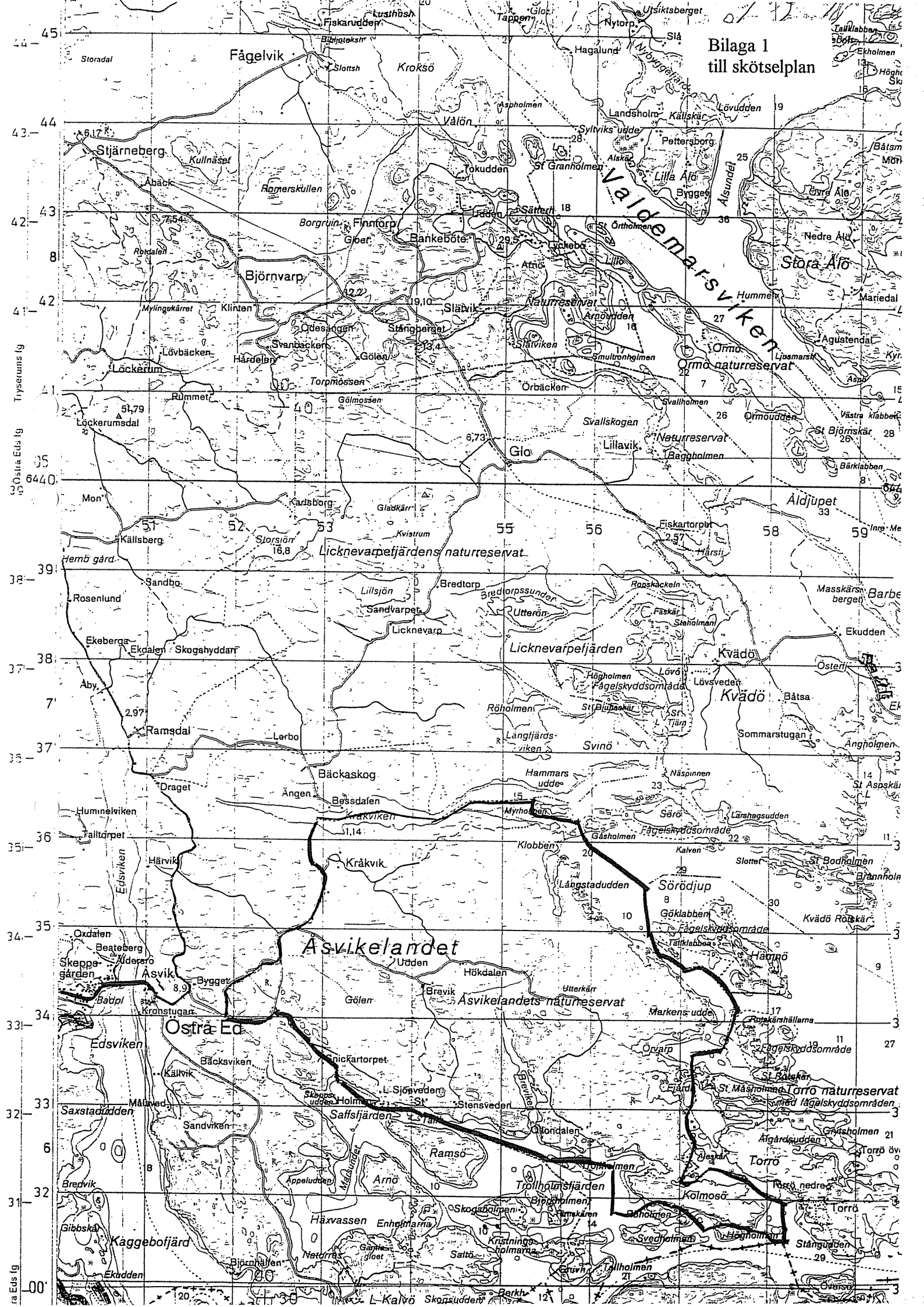
Följande åtgärder bekostas av staten:

1. Alla eventuella avverkningar eller röjningar inom zon 1, som är påkallade av naturvårdsskäl, samt röjningar för att allmän väg inom denna zon skall vara framkomlig.
2. Inom zon 2 alla naturvårdande åtgärder föranledda av denna plan. Undantaget är avverkningskostnader för gagnvirke som bekostas av markägaren. Samtliga sådana åtgärder skall föregås av ett avtal parterna emellan som reglerar kostnaderna.
3. Stängselkostnader (nyuppsättning) i enlighet med denna plan. Samtliga stängselarbeten skall föregås av ett avtal parterna emellan som reglerar kostnaderna.
4. All information, väg- och ledmarkering , vindskydd, utmärkning och gränsmarkering av naturreservatet. (Undantag information till besökare från en ev. ekoturismanläggning)
5. Naturvårdsinventeringar initierade av Länsstyrelsen.
6. En skälig del av vägunderhållet Åsvik - Utterkärr.
7. Renhållning

Följande åtgärder bekostas av markägaren:

1. Samtliga kostnader i samband med normalt jord- och skogsbruk.
2. Vägunderhåll.

Bilaga 1
till skötselplan

Bilaga 2 till skötselplan

Skötselplanekartan som visar indelningen i skötselområden finns på en storkarta på Länsstyrelsens miljövårdsenhet.

Ekonomisk utredning 1996-2005

Engångskostnader

Markering av reservatsgräns	10 000 kronor
Gränsmarkering zon 1	7 000 "
Tre stycken vindskydd	50 000 "
Anläggande av eldstäder	2 000 "
Uppgrusning av P-plats	4 000 "
Stängseluppsättning	50 000 "
Informationsskyltar efter vandringsleder	30 000 "
	151 000 kronor

Underhållskostnader

Betesputs	15 000 kronor
Underhåll av vandringsleder ber. till 3000 kr/år	30 000 "
Slyröjningar ber. till 2000 kr/år	20 000 "
Vägunderhåll ber. till 5000 kr/år	50 000 "
	115 000 kronor